

BOĞAZIÇI BAĞIMSIZ DENETİM ve YMM A.Ş.

BOĞAZIÇI BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

	www.bbdas.com.tr		/bbdas.com.tr		/bogazici_bbdas
	info@bbdas.com.tr		/bogazicibbdas		/company/bogazici-bagimsiz

Tarih : 29.09.2023

Sayı : BBDAS/2023-143

Konu : İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesine Yönelik "İhracat Genelgesinde"
Yapılan Son Değişiklikler

Bilindiği gibi, "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No:2018-32/48)" ile ihracat bedellerinin belirli şartlar dahilinde yurda getirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

31.12.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2019- 32/56 Sayılı Tebliğ" ile, ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğu kalıcı getirilmiştir.

Buna paralel olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından ihracat bedellerinin yurda getirilme uygulamasının usul ve esaslarının belirlendiği, 16 Ocak 2020 tarih "İhracat Genelgesi" yayımlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanan Genelge'de; Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gönderilen yazılarla zaman zaman değişiklikler yapılmakta olup, söz konusu Genelge bu doğrultuda güncellenmektedir.

İhracat Genelgesi'nin güncel haline ;

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/e90670f7-fc2e-453c-acd3-88098334b484/%C4%B0hracat+Genelgesi+14.08.2023.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-e90670f7-fc2e-453c-acd3-88098334b484-oE8HvS2>

Adresinden ulaşılabilmektedir.

Genelge üzerinde yapılan son değişikliklere özet olarak aşağıda yer verilmiştir.

Merkez :	Mahmutbey Mah. 2416 Sok. E2 Blok İSTOÇ Aktem Plaza No:4 K:8/58 Bağcılar / İSTANBUL	Tel: 0 212 433 83 00	Fax: 0 212 433 83 03
Antalya İrtibat :	Etiler Mah. 832 Sok. Arat İş Merkezi K:8 No:4/20 Muratpaşa / ANTALYA	Tel: 0 242 248 26 06	Fax: 0 242 248 66 03
Kayseri İrtibat :	Gevher Nesibe Mah. İstasyon Cad. Sütsever Apt. No:55/11 K:6 Kocasinan / KAYSERİ	Tel: 0 352 220 50 30	Fax: 0 352 220 50 40
Bursa İrtibat :	İhsaniye Mah. İzmir Yolu Cad. No:110/A D:8 Nilüfer / BURSA	Tel: 0 224 240 09 07	Fax: 0 224 240 09 07
Bolu İrtibat :	Kıraçayır Mah. İzzet Baysal Cad. Güler 2 İş Hanı No:88 Kat:2/47 BOLU	Tel: 0 374 210 10 28	Fax: 0 374 210 10 29
Fethiye İrtibat :	Akarca Mah. Tarık Maro Cad. No:18/1 Fethiye / MUĞLA	Tel: 0 507 182 76 79	
Ticaret Sicil No :	700923	Mersis No :	0470058081600010
Web :	www.bbdas.com.tr	E-mail :	info@bbdas.com.tr

I- Hazine Ve Maliye Bakanlığı'nın; 03.08.2023 Tarih Ve 2358545 Sayılı Yazısı İle "Peşin Döviz" Başlıklı 6 ncı Maddesinde Ve 14.08.2023 Tarih Ve 2377906 Sayılı Yazısı İle "İndirim Ve Mahsup İşlemleri" Başlıklı 21 nci Maddesinde Yapılan Değişiklikler:

1) "Peşin Döviz" Maddesinde Yapılan Değişiklik:

Peşin bedel karşılığı yapılacak ihracatın süresi 24 ay ile sınırlıdır. Buna rağmen, mücbir sebep ve haklı durum hallerinin olması durumunda, banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilmesi mümkündür.

Peşin döviz karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde ya da ek süre sonunda yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi halinde bu tutar kambiyo mevzuatı açısından "**prefinansman kredisi**" hükümlerine tabi tutulmaktadır.

Değişiklik öncesinde; süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen veya tamamı tek seferde iade edilmeyen peşin döviz tutarının, 30.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmı prefinansman hükümlerine tabi olmamaktaydı.

İhracat Genelgesi'nin "Peşin Döviz" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığının 3.8.2023 tarih ve 2358545 sayılı yazısı yapılan değişiklik sonrasında, 30.000,- ABD Doları ibaresi 50.000 ABD Doları olarak değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik ile beraber bundan böyle; süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen veya tamamı tek seferde iade edilmeyen peşin döviz tutarının, 50.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmı prefinansman hükümlerine tabi olmayacaktır.

2) "İndirim Ve Mahsup İşlemleri" Maddesinde Yapılan Değişiklik:

Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili Gümrük Beyannamelerinin birer örneğinin/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilme şartı aranmadan bankalarca mahsubu mümkün bulunmaktadır.

İhracat Genelgesi'nde, Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.08.2023 tarih ve 2377906 sayılı yazısı ile söz konusu mahsup işleminin tarafların aynı kişiler olması şartı aranmaksızın uygulanabileceğine ilişkin değişiklik yapılmıştır.

Değişiklikle beraber, Genelge'nin "İndirim ve Mahsup İşlemler" başlıklı 21'inci maddesinin yedinci fıkrasında yapılan değişiklikle madde metni;

"Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneğinin/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda **tarafların aynı kişiler olması şartı aranmaksızın** mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilmesine gerek kalmadan bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır."

Şeklinde değiştirilmiş olup, bundan böyle tarafların aynı kişi olması şartı aranmadan mahsubu mümkün hale gelmiştir.

II- Hazine Ve Maliye Bakanlığı'nın 18.09.2023 Tarih Ve 2467767 Sayılı Yazısı İle İhracat Genelgesi'nin "Terkin" Başlıklı 28 inci Maddesinde Ve "Vergi Dairesi Başkanlıkları Veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine Bildirim" Başlıklı 29 uncu Maddesinde Yapılan Değişiklikler:

Gümrük beyannamesi bazında, 15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın Genelge'nin 28'inci maddesi hükümlerine göre terkin edilmek suretiyle kapatılmaktadır.

Bu tutarın üzerinde noksanlığı bulunanlar ise, ilgili banka tarafından ihracat bedelinin getirilme süresini takip eden 5 iş günü içinde mükellefin bağlı bulunduğu Vergi Dairesine ihbar edilmektedir.

Vergi Dairesi Müdürlükleri gelen bu ihbarla ilgili mükellefe 90 günlük süre içinde noksan kısmın kapatılmasını, aksi halde Cumhuriyet Savcılığına ihbarda bulunulacağı yönünde yazı tebliğ etmektedir.

Verilen 90 günlük ek süre sonunda kapatılmayan dövizler için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulmakta ve Bakanlığa bu ihbara ilişkin bilgi verilmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "**İhracat Genelgesinde Değişiklik Yapılması Hk.**" Konulu, tüm vergi dairesi başkanlıklarına gönderilen 16.11.2021 tarih E-29537098-010.07.01[327]-132778 sayılı genel yazılarında;

“... Ayrıca, gümrük beyannamesinde yer alan tutarın yüzde ellisinin tasarrufunun serbest bırakıldığı ülkeler için söz konusu Genelgenin 28 inci maddesinde yer alan terkin limitleri de uygulanacak olup, bu nedenle gümrük beyannamesindeki tutarın yüzde ellisinin terkin limitinin altında kalması halinde söz konusu beyannameler için terkin işlemlerinin de yapılması gerekmektedir...”

Yönünde, Genelge'nin 28'inci maddesinde yer alan terkin miktarlarının Vergi Daireleri tarafından da dikkate alınması gerektiği hususunda talimat verilmesine rağmen; bazı Vergi Daireleri tarafından verilen 90 günlük ek sürede kapatılan veya gümrük beyannamesi bazında noksanlığın kısmen kapatılarak, gümrük beyannamesi bazında 15.000 ABD Doları altında noksanlık kalması durumlarında da noksanlığın Savcılığa ihbarı konusunda tereddütler yaşandı.

Şöyle ki; bazı Vergi Daireleri'nin 90 günlük ek süre içinde noksanlığın bir kısmının kapatılarak noksanlığın 15.000 ABD Dolarının altına indirilmesi durumlarında; gümrük beyannamesi bazında 15.000 ABD Doları'na kadar noksanlığın terkin yetkisinin ihbar öncesinde bankalara tanındığından, ek süre içinde terkin yetkisinin Vergi Dairelerine verilmediğinden bahisle, bankalar tarafından kendilerine bildirilen noksan döviz tutarının tamamının kapatılmasının gerektiği yönündeki yoruma vararak, ek sürede 15.000 ABD Doları altında kalan noksanlık durumlarında da Cumhuriyet Savcılıklarına ihbarda bulundular.

Vergi Daireleri tarafından da 90 günlük ek süre içinde noksan dövizlerin kapatılması ancak gümrük beyannamesi bazında 15.000 ABD Dolarına kadar noksan döviz kalması durumunda da, Vergi Daireleri tarafından bankalarda olduğu gibi gümrük beyannamesi bazında 15.000 ABD Doları ve altı noksanlıkların terkin edileceği ve Cumhuriyet Savcılığı'na ihbarda bulunulmaması gerektiğine yönelik Genelge'nin 28'inci maddesinin 1-a maddesinde aşağıdaki gibi değişiklik yapılarak net olarak düzenlenmiş oldu.

İhracat Genelgesi'nin “Terkin” başlıklı 28 inci maddesinde yapılan değişiklik

“(1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- a) 15.000 ABD doları veya eşiti ne kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi **ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Müdürlüğünce** ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,
- b) 15.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları

doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi **ve ek süreler** içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

.....

Terkin edilmek suretiyle kapatılır.”

Yapılan değişiklikle, 15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Müdürlüğünce ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın terkin edilmek suretiyle kapatılması gerekecektir.

Verilen 90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler sonunda gümrük beyannamesi bazında, 15.000 ABD Doları üzerindeki noksanlıkları kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulacak ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilecektir.

Genelge'nin “Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim” başlıklı 29 uncu maddesinde yapılan değişiklik

Yukarıda yapılan değişiklik paralelinde, Genelge'nin “Vergi Dairesi Başkanlıkları Veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine Bildirim” başlıklı 29 uncu maddesinin 4'üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

*“ (4) Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtarname süresi **ve ek süreler** sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir. “*

Böylelikle döviz noksanlığı bulunan ihracatlarla ilgili bankalar tarafından Vergi Dairelerine yapılan ihbarlar sonrasında, Vergi Daireleri tarafından mükellefe verilen 90 günlük ihtar süresi (ek süre) içerisinde de noksanlıkların tamamlanması veya gümrük beyannamesi bazında 15.000 ABD Doları altında kalacak şekilde kısmen noksanlıkların tamamlanması durumunda Cumhuriyet Savcılıklarına ihbarda bulunulmayacağı ve akabinde Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilmesine gerek olmadığı açık bir şekilde belirlenerek, oluşan tereddütler giderilmiş oldu.

İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesinde Gümrük Beyannamesinde Yer Alan Tutarın %50'sinin Tasarrufunun Serbest Bırakıldığı Ülkelerde Terkin Miktarının Uygulanması:

Bu konu ile ilgili Genelge'de bir değişiklik yapılmamakla birlikte, ihracat bedelinin %50'sinin tasarrufunun serbest bırakıldığı ülkelere yapılan ihracat hesaplarının kapatılması ve 15.000 ABD Dolarına kadar noksanlıkların terkinde konusunda bankalar, mükellefler ve bazı Vergi Dairelerinde hala tereddütlerin yaşandığı duyulmaktadır.

Yukarıda da değinildiği üzere, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "**İhracat Genelgesinde Değişiklik Yapılması Hk.**" Konulu, tüm vergi dairesi başkanlıklarına gönderilen 16.11.2021 tarih E-29537098-010.07.01[327]-132778 sayılı genel yazılarında;

"... Ayrıca, gümrük beyannamesinde yer alan tutarın yüzde ellisinin tasarrufunun serbest bırakıldığı ülkeler için söz konusu Genelgenin 28 inci maddesinde yer alan terkin limitleri de uygulanacak olup, bu nedenle gümrük beyannamesindeki tutarın yüzde ellisinin terkin limitinin altında kalması halinde söz konusu beyannameler için terkin işlemlerinin de yapılması gerekmektedir..."

Denilmek suretiyle, 15.000 ABD Dolarına kadar noksanlıkların terkinde konusunda; her bir gümrük beyannamesi bazında yurda getirilmesi gereken tutarın tespitine yönelik toplam tutarın %50'sinin dikkate alınarak, getirilmesi gereken tutarın tespit edilmesinden sonra bulunacak tutardan 15.000 ABD Dolarının altında noksanlık kalması halinde terkin edileceği ve ihbarda bulunulmayacağı açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Yurda getirilen ihracat bedelinden, Merkez Bankasına satılması gereken %40'ın hesabında da getirilmesi gereken zorunlu tutarın esas alınması gerekmekte olup, terkin limitinin altında kalan ve noksan olan tutarın hesaplama dahil edilmemesi gerekmektedir.

Örnek: Genelge'nin Ek-3'ünde yer alan ve ihracat bedelinin %50'sinin tasarrufunun serbest olduğu ülkeler arasında bulunan Ukrayna'ya yapılan 1 adet gümrük beyannamesinde ihracat bedeli 50.000 ABD Doları ise, bu tutarın %50'sinin tasarrufu serbest olduğu için geriye kalan %50'si olan 25.000 ABD Dolarının yurda getirilme zorunluluğu kapsamında değerlendirilerek, bu tutarın 11.000 ABD Dolarının getirilmesi halinde, geriye kalan 14.000 ABD Doları noksanlığın 15.000 ABD Doları terkin limitinin altında kalacağından, banka tarafından ihbara gerek bulunmamaktadır.

Aynı zamanda yurda getirilen 11.000 ABD Dolarının %40'ı olan 4.400 ABD Dolarının Merkez Bankasına satılması yeterli olacaktır.

Hata ile ihbarda bulunulmuş olsa dahi, yukarıda yer verilen Gelir İdaresi Başkanlığı talimatına göre Vergi Dairesi tarafından Savcılığa ihbarda bulunulmaması gerekmektedir.

Özellikle bankaların ihracat bedeline ilişkin açık hesapların Vergi Dairelerine ihbarı öncesinde, bu hususa dikkat ederek terkin edilmesi gereken tutarın altında noksanlıkların ihbar edilmemesi ve terkin edilmesi hususuna dikkat etmeleri çok yararlı olacaktır.

Saygılarımızla.

BOĞAZİÇİ BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

(!) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlı olup, vergiyi doğuran olay ve diğer yükümlülüklerin özelliğine göre farklılıklar oluşabileceğinden tereddüt edilen hususlarda konusunda uzman bir danışmandan veya yetkili kurumlardan görüş alınması gerekmekte olup, sadece sirkülerimiz esas alınarak yapılacak işlemler sonucunda doğabilecek zararlardan müşavirliğimiz sorumlu tutulamaz.